

NƏMƏT BƏXTİYAR
Azərbaycan Jurnalistlər Birliyinin üzvü

Tarixi abidələrimiz...

LAÇIN RAYONUNUN ƏRDƏŞƏVİ KƏNDİ

Və yaxud da Ardaşı, Ərdəsi, Ər evi və Ərdəşəvililər

"Hər bir elim, yazuçı, jurnalisti, bütövlükdə "qələm çalınlar" birinci növbədə öz kəndlərinin, qəsəbələrinin, şəhərlərinin tarixini yazımağa təşəbbüs göstərsintər. Doğrudur, bu çətinli, lakin faydalıdır".

keçir. Güller-ciçəklər ta dağlarda, Ləçində aşırı, ta bulaqlar da çağlıayıq qaynamırlar. Hokeri çayı ta qoşub-dəşmür, donub. Bax, elə qoyub goldiyimiz kimi yerlərindən qəliblər. Bəlkə de həq dinih dənmişmirlər, ya yerlərindən qumidalanmurlar, da, dikişmirlər da. Biziñ küsübələr ki, üreyimizə insaf, ədalət, rəhm gəlsin, mögrüb baxışlarına, intizarlarıra son qoya bilək. 26 idir ki, həsərdə baxa-baxa qalmış yolumuzu həm an gözlayan el, oba, yurd yerləriniñizni həla do arxamızla baxa-baxa qalmış ürəyimizi parça-parça elədiyi yeter ax... İləmiz ilə barəbar oldu, yaşımızın üstüne yaşamadığımız illər, yaşlar olavaş olundu. Cavanlarımız vaxtsız qocalırlar. Qodd-qamatımız gün-gündən ayılorak ikiqat olub.

O füssunkar gözəlliyyi duymaq, onda ilham alməq, başa düşmək, dark etmək hor bir kəsin işi deyildi. Onu yaşamaq lazımdı, onu duymaq lazımdı. Qars-qarsı gözəydikmiz o yerlər, daşlı-kəsəkkli yollarla dönmək arzum, istayımdır. Kaş bir do o yerlərə yolum düşüydi. Ayaqalanın, ayaqlarını daşlar, kəsəkkər aza-ezo keçmək, dönmək arzum, istayımdır. Kaş, bir da qismatiñ olsayıd...

Dağların belə sərt düzüllüyü, onların qoynunda qorar tutmuş sarı, qızılı, alvan ranglı və oheng dasalarından təşkil olunmuş sıxıxlər, atəşklərində silveşriş meşələr, bəzəkli, gözəl xalıxa-xalıçaya bənzə-

cək, qurusunlar, yoxa çıxınlar. Ta axımasınlar, gözərlərimizə görünəməsinər. Bələk qoşun, daşın qəlibi çynnən suların biza rəhmi gelər?! Gənahlarımızı yumağı suyundan osırgomez! Meşələrin, yaylaqların, ocaqların yurd yerlərinin könülinü ala biləcəyikmiz?! Elə biliram ki, gənahlarınuñzı bağışlamazlar!

Qara dumanın üzünü görməyəsən, tül pordi ki-mi dağları bükün-bükün görməməz edəcək ki, gözərlərimizə bər dəhə görünəməsinər. Nə qədər gizlətmək istəsə do tobiotin bu qoşusuz gözəlliyini, gözərlərimizi, qəlibimizə həkk olunmuş, yadda qalan əksini sili bilməz. Gözərlərimizi gördüyüümüz o füssunkar təbiətin gözəlliyini qəbimizdən sili bilməz. Əlimizdən aksalar da, gözərlərimizdən qəbimizdən onun əksini sili bilməz.

Qayalara qulmuş buz bulaqların zəmzəmisi sənki rəhəmə golüb, gileyənlərər do, onlara saf ərk soyudan sular yanarı, türklərə sorılık gatırırdı axı. Lap bizi assalar da, kəssəbə¹ da, ağzalırmın acısına üzümüza desələr da, türkləri soyuya-na qədər ne desələr da dözerik. Bələk bir do bizi küsürməkdan çəkinərlər. Bu müddədən quləqrəmiz no sözler çıxmayıbdı. Qaysaq bağışlış ya-ramızın gözünü bir do qoparamadan çəkinərlər, ehtiyat edərlər bəlkə də...

Doruların möhzun görünüşü da?

Fingə kəndi

Ötən yazınlarda Laçın rayonunun Sarhaba dağlarında, Qırıqız dağlarının azomotu va viqar haqqında söz açdım. Bu dəfəki görüşümüzde səhbatımız Qorqundaq dağları haqqında olacaqdır. Ona Laləli dağlar da deyərdil. Hər il yaz golonda, bu dağların döşü horışa al yanaqlı, qara xallı lalələrlə bəzənir. Sarı, qızılı daşlarından, san torpaq örtüyü ilə göz qəmədiklərə eərininisi vardi bu dağlar.

ri mövcuddu. Böyük daşlar çiliklənəndə, sinanda günəş şüası altında donavari parlaq şüalar rəqs edir, insanların gözlerini qamaşdırardı. Çökisi isa yüngülməşmiş yanaş, tərkibində mineral birləşmələrin, çüşanı olması məsəyənmişdi. Tikinti materialları üçün olverişli idi. Ondan sakinlər evlərin inşas olunması üçün geniş istifadə edirdilər.

Finen kəndi da qodin tarixə malik olan köhnə qəbiristanlıq vardi. İnsanların qəbirlərinin basdastarının hamını boz rəngli daşlardan hazırl-

məsi ve yaranmasına gotirib çıxarmışdı.

Tanrıverdi kisinin obası da deyiblər bu yerlər. Onun Xudum, Xurşud, Əkbər adlı oğlanları olur. Pehləvan cüssəli, qorxmaz, igid, zəhmətçi, qoçqanlıqları tütin de yaşı yasayırlar. Əsas məşğulluqları heyyandırıqlı olmuşdur. Tanrıverdi kişi onları usaqlarından amoksevar yetişdirmişdir. Usaqlıq

cəgərlərdən at minməyi, çapnağı öyrənmisdir. Xam atları, dayçaları, qulanları özərlərinə tabe edə bilirdilər. Atları canşarəmdə belinə nəkərən, ya-

disəni eşidənlər gözəri ilə görmək üçün, sahibi olmaq üçün bura galmalı olurlar. Gözənləmədən bu yerdən tosadüfən su çıxmazı möcürü kimi qabul olunur. Müalicə oləməyiyyəti Ayğır bulğalı neçənəcə adamları şəfa vermişdi. Mədə-bağışqı, dari xəstəliklərinin müalicəsi istifadə olunurdu.

Fingə kəndinin yaxınlığında inanc, inanc yeri -

Pir vərdi. Burada yaşayın sakinlər tövsiq edir ki, onların adət və anənlərindən biri da Allah-taaaleyə inancı etmədləri olmasadır. Hər il yaz şəhərində tur-

"Allah-taala rohmət eləsin" deyirik, Vahid müəlli-
mə, Müsü müəllimə və Cəvansır müəllimə issə can
sağlığı arzu edirik.

Xudumun omaksevər, zəhmətək olması on
baş ucalığı goturmışdır. Xeyrəx bir adam kimi ye-
tim-yerisilərə həyan olması, onlara himayədarlıq et-
məsi, ona sən-səhərə başx etmişdir. Onun var-dövlə-
viyi, əzizləndirici, əlaqəsizliyi, şəxslərin

səni xilas edirəm, özümlə də apararam.

O, uşağı yukarı qaldıranaq, atın törkündəki xurcu-
na qoyur və ipə belinə bağlayır. Fikirləşir ki, at
möhümətənədə uşaq yuxulmasına. Yol boyu uşağı
danışdırmağa başlayır.

-Ha, danış görün, oimin soni niyo çaya atdır? - de-
yir Xudum uşağı dila tutmağa başladı və yol çanta-
sından cırçık cırçırduh ona verdi.

Arpa dərəsi, Səlcicin düzü və Qarovalı daşı adlan-
nan sahanın tan ortasında qadın dövrlərdə işlə edil-
miş 50 kvadrat metr ölçüdə kilsə, monastır vardi. Üst
hissəsi qövsvari sekilde idi. Hörgünün daşları Vağ-
zın kondının yaxınlığında olan Qayıq qayası adlanan
karxanadan bor ranglı daşlarından kəsilmiş, kvadra-
formasında doğrannmış və üzərinə da ovçu, olnıda
ca, kəmən, qız sakilliçi təsvir olunmuş və divarə hö-
şubhələnməyo başlayır. Sanki, ona ayan oldu ki, bu
ruqib nə işə etmək fikrindədir. Konara çəkilib onu
izləməyo başlayır. O bii qonag da ejidir ki, bəs Uşuf
Ağcayazı, Kondına Almədən kişiçilə gedib-gəlir.
Odur ki, Xanım qəçirmək fikrinə düşür. Torn dül-
şür, qaranlı, yavaş-yavaş ətrafı görünməyə edirdi.
Hərdən Kondınn i səsi eşidildi. Bir-iki defə hürdə
va sən.

si ilə, kimi də qoyun-quzu ilə meşgəl idi. Kimisə də safar hazırlıqları üçün yol tədarükü görürdü. Almadod kişi isə fikirləsdişə ayaq qalxdı. Atın turşuları və arvada toraf qazaboldı:

- Yaxşı maslahatlı, gedin! Xudum bir dayım, sənə arxan yolum - dedi.

Buz arnuundan strafında qızğın biçin işləri gedirdi.

Aldəməd kişi tələt özü agacın astını sırıldır. Xudumunu səsidi. Görülən üçün xeyr-əsər verdi. Salınladılar. Gölgəsinin sabəbini söylədi:

- Xudum, biləson ki, ixtiyar var, onun izi ilə golmışam. Sənin oğlun Usuf bizi torafda gedib galır. Arvad ethiyat üçün xurcun tədarük görməsdid. Olanıqdan bir xurcuna yığmışdır.

Xudum Usufu səsidi:

- Bu gecə haradə idin, o atın torfindən bezəkli xurcun modi? - deyə oğluna toraf qazablaodi.

Usuf utandığından başın aşığı saldı və bir söz de-modi. Xudum qayındı ki:

- Almadod kişi, yol golmisan, atdan düş, söhbət edək. Uşadır da, bir qəlat etibidi. O ne itki!

Almadəd kişi qazabından haldan-hala düşürdü:

- Xudum, deyiləsi söz deyil, bu gecə evə oğru golmışı. Oyandım, oğrunu tutdum, möhkəm doğulm, qovdum. Anma məkər idi, qızın cehiz xurcunu yoxa çıxıb. - dedi.

Xudum bildir ki, oğlu Usuf da hordan Almadəd kişi ilə qonaq gedir, ondan xəberi vardi, odu ki, dedi:

mun oğlu sparb. Hələ qızım Xanum da, papağımu da qoydum cəhiz xurcumun istənə, verdim, qaldırm...

As koçnır ki, el adoti isə Xanumı Usufa aclar, toy edib galın köçürürler. Həmin gündən Usuf Xanımla ailelərdir. Xudum Laçın rayonunun Ərdəşəvi kəndinin orasının oğlu Usufa başlıqlayır. Burada ya-

samaq üçün dam tikiyor. Mehriban, xoşbot hayat

yəşəyir. Ovalıdan böyüyəməyə başlayır. Mal-qara,

qoyun-quzu damazlıq edir, torpaq okmək üçün

ölkütəzələr, minik üçün aları coxalar. Bir müddət sabit-

silən qalan kilsədən, monasturdan mal-qara saxlamaq

üçün istifadə edirler. Vergi yığan məmərlər Usufu

vara gərə cozaqlandırırlar.

Obada görülen işlərə onqan kəndlərdən də kəmə-

yo adamlar galardı. Yaşamaya üçün dam (ev) tikmak

üçün yerdən, torpaqdan beş metrin beş metro qazar-

dalar (5x5). Xəndəyin kanaralarından iki metr hündür-

lüğündən dəşər hörgü tikiyerdilər. Damın içində stünən

üçün hər künçdən düzümlü qurmut palid ağacından

basdırıdlar. Məşədən qışın qazaltı günündüne kiçik

ciliadə ağacları kasırıdlar, qabığını soyub çöldə qo-

yardırlar. Yəzədə kəsilən palid ağaclarını gotür hör-

günün istəmə dözdüldərlər. Dammı hündürküy 5 metr-

deç çox olardı. Tan ortadan da bacə qoyardırlar.

Baca ona görə qoyuları ki, danda yaşayan orada

oçaq yandırdı. Ocağın təstüklü bacadan çöle çıxar-

dı. Belə yaşayış evinə və xəttələr dam deydiyarlardı.

Adamların yaşayış üçün damlar tikildi.

"... 127. NƏSİHƏT"

gu-suaya tutmaga başladı:

- Ay kişi, xurcunu tapdın? Bəs başçının papağı ha-
- nı? - deyə soruşdu.

Almadod kişi dəha qazabənmədi:

- Arvad, rüvəy oldum, xurcunu tapdım, Xudu-

toplayıb işlərinin abşorin pozulmamasına çalışır.

Hərən obanın üst hissəsində Qaraval daşına gələ-

rək hündürden yollarla baxırmış. Gözü yollarda qalır.

Örinin sefərdən golmosını sobirsizlikla gözleyir.

Bəzən obanın yaxınlığında zominin o biri bə-

sunda hündür boyuk qara da sanki keşk çəkirdi, obaya nöyə olurdu.

Xanum böyük qara daşa da ponah gotirordı.

Gözləri yolla və qeder dikişlərini kıl, yonulub

mürküyə gedərdi, başın daşa səöküyib yatardı. Vax-

tu ilə eri Usuf hanım daşın üzündə oturardı. Xanum

həmin qara daşa özüne tosılı, ümidi nisanası seçmiş-

di. Homin daşçı özüne hamdam hesab edərək

gülənləri yubadırmış.

Təsədufən öten yolcu daşın üzüntəne başın qoyub

yatan Xanumı oyadır, burada yaşamasının sobobını so-

rüşər. Xanum qazanlı golənən ona naglı edir:

- Bu qara daşın monim ar daşındı, ev imvidi - deyo

cavab verir.

Xanumun Usufa qarşı olan məhəbbəti, inamı, eti-

qidəndən, sadəqətdən yaranan "Ər daşım", "Ər

evim" sözləri assimiliyasiya uğrayaraq "Ərdəşəvi"

sözü kimi biza golub çıxmışdı.

Motundur ki, azəri-türk lehçəsinde bögəldərə

ev, əv, əy də deyirlər. "Ərdəşəvi" sözünün yaranan-

-"ərdə", "ər daş", "ər əv", "ər ev" sozəsinin bir-

loşlaşmasından amələ golmazı. Ər, iğidən qaydugu

yer, məkan menasında işlədilmişdi. O vaxtdan bu

güne kimi həmin Qaraval daşa Xanum ananın Usufa

olan sevgisini, məhəbbətinin inanmış təxiro çeviro-

rək golən-gedənən səyləmdən yorulur.

"... Ərdəşəvi kəndində 1727-ci ilədə Osmanlılar ta-

Mehbəbi

Usula Xanum şəcorosunu daha da sadalamaq olar. Onların sokkincini şəcoros Ərdəşəvi kəndində yaşayır. Qarabağın şəhərindən 1727-ci ilədə Usuf əsası adlanan bu nəsil Aşılyar uşağı, Ali uşağı, Həsənar uşağı, Hüseyin uşağı ilə bir yerdə yaşayır.

1992-ci ilde Ərdəşəvi kəndindən Əzəkəliyən və Haqqozər kəndləri bir enzi vahidindən birləşmiş 34 ilədə 1477 nəfər sakın vardi. Son zamanlarda məlumatına asanın, Ərdəşəvi kəndində 415 ilədə 1367 nəfər, Təzakənd kəndində 117 ilədə 371 nəfər, Haqqozər kəndində 85 ilədə 271 nəfər sakın yaşayır. Qarabağ hadisələri ilə olğadır olaraq, əz dəmənələb-əbasında didarın düşən laçnırlar Ağcabədi rayonun arazisində Taxta kırpı yaşayış massivində miskinləşmiş olmuşdur. Burada Ərdəşəvi, Fingə obası vardi.

Uzun müddət rəbbər işlərdə çalışmış el aşıqəllər Yusifəli Pasayev başqa-başa kənd sakınları kimi o da aila və usaq yola salandan sonra Ərdəşəvi kəndində qalır. Qaradəsi Qacay, Veli na qədar çalışırlar o, inadından dönmür ki, dönmür. Deyir ki, elə burada olub qalmış dəha şorfolular, nonik başqa el-oba-da qacın hayati yaşayış. Ərdəşəvi kəndində ermənilər tərəfindən faciyyə suradı sahəd olmusr.

Quliyev Vəqif Rəzaqulu oğlu kənd məktəbində müslüm işləyirdi. Könüllü olaraq təhsil sahəsinin Vəton, topqapı müdafiə etmək kimi şəhər yolu sedidi. Əyinə asər malan eynəvindən Ləçin alayında ermənilər

gələnənən qələbədən sonra əsaslı şəhəd olmusr.

Milli ordu yarananı Qasimov Araz Ələşərov o-

lu, Mirzəyev Adazil Şəhliyəli oğlu, Fəziyev Al-

Yelmar oğlu şəhid olmuşular. Əhmədov Mozah-

Saybaly oğlu, Cavadov Rövşən ağır döyişlər zamanı sağlamlığını hürmətlər.

Mənbəyin Sarbaba dağının buz bulaqlarından götürünlə Qozlu və Çəməni çayına omalo gotırıv Salvo çayına qovuşmağı tələsir. Mənbəyini Qızıqzı dağlarından, buz bulaqlarından gotırıv Kalsafıq, Bozqırıq, Vəzägn, Haqqazır, Ərdəşəvi kəndlərindən keçərək Salva çayına qovurur. Bu çayların arası sənki inzibati orazisiñ xoritəsinə çökmişdi. Hər daşın ənginənən hələ də surə açılmışın tarix yaşayır. Hadisələrin baş vermişsi təxər, əfsanələrə çevrilmişdi. Nəcəfənə ilənqaya əfsanəsi dəhə böyük maraq keş edir.

İlanqaya

Dağ çayı olan Həkəri çayının şəhər qılıtı ile axıb Ləçən rayonun Ərdəşəvi kəndindən yaxınlığında keçən Şövə çayına qarsı, Dağ çayının lepoları hündür sal qayadan "asılı qalmış" qara zolaq "İlanqaya"nın ənginənən yaları. Hündür sildirmələ sal qayadan caya bər "qara ilan" uzanır. Çayın ləpədöyündən isə iki-üç arşın (metr) yuxarı ilana sarı adam-bənzer qara da həkk olumubdur.

Deysiçələr görə, insanları vaxtlar o qədər eməlsizləşdirənlər ki, Allah-təsil onlarnı istekləri-

ni, arzularını daha tez eşidormiş vo daha tez imdadına çatarmış.

Bu yerlərin incəbel, gözəl qızları bir yero cam olub, çaya cimmişmiş. Birdən bir ejadha peydə olur. Qayadan qızlara torəf sallandığıñ görür. Qızların içində bir dünya gözü varmış, o işsə çadır adıby qayadan dibində özüno tumar verərək saçlarında sigal çökmiş, dərənmiş. Qızlar no qədər səsləyirlərə, çayın səsi, qılılış qoymur ki, qoymur çağırış səsinə eçtisin.

Qız şəhələ saçlarını arxaya yığıb sonsuz göylərə baxır. Birdən bir ejadhanəmən qızı salanın onun gəzgiliyinə tamşa etdiyin görür. Ələssəz qalan gözəl qız əllərini sonsuz gəyərin ongliniyinə torəf qaldıraqlar, yalvarmaq basıyr k, onların hor ikisi dəsələsənlar, *"Mərə icin!"* itəf uş, qız uş" otrued uşa dənbən hündür sal qayaya həkk olurlar.

Hokari çayı və vaxtdan qıno kimi İlənqaya of-sənasınıñ ən neğmələrinə qatıb ənsanları "danişmaq-dən" doymur.

Qaynar bulaq kəndi

Ata-babalarımızın yaşadıqları yeri bir-birlərindən forqlandırmır, yada qalmaq üçün ona adalar vermişdilər. Qorqundaq (Lələli dağları) dağlarına qalmaq üçün Ərdəşəvi kəndindən çıxanda Mirinbəy məşəsindən, Qaravul daşından, Haqqazır kəndində çatmamış Kəşik suyu bulağından su içməsən, günah hesab olunur. Təzəkənd kəndindən Finge kəndi yolu ilə getmek üçün Əppəkli, Daryal, Şirin ölen, Palan töken, Tippidəyan sort keçidlərdən, borılardan, dar yoldarın, cığırlardan keçməlsidi.

Vaxtılı burada bir dəbə sonra dörd ailənin yaması üçün tamel daşı, bünövrəsi qoyulmuş evler, damar tikilmişdi.

Deyilənlər görə, Ərdəbəl vilayətindən köçüb gələn Seyid Məmməd Sarbaba dağlarının qoyundu qarət tutmuş. Yığın Şeyidlər obasında bir müddət yaşamış olur. Seyid tituluunu daşısa da, eməlliəti onu təmيانlar torəfindən çox da roğbatıla qarşılanmadı. Odur ki, onu qonsular gümülməye başlayırlar. Buradı bül bir qadımla eşq məmərləri yayıvşırıv onu onluna ali qurğamaq məcbur olur. Qadının da qabaklılarından biri oglu varmış. Seyid Məmməd homil dənidi da, oğlunu da götürüb Ərdəşəvi obasına ponah götürür. Həc kimden icazo, izn almadan Çoban Alının düzündə kəma tımkom qorarına gəlir. Bundan xəber tutan Xu-

dum Seyid Məmməd haqqında gizli məlumat toplamalı olur. Öyrönir ki, çox da yaşı adam deyilidir. Ona görə də, saymazına gələrək, heç kimdən icazo almadan yaşamaq üçün koma tikmisi onun xoşuna galır.

Bu azarlıqlar qaya-qanunlarına Aliqulu obasında yaşayan Almurad boy nəzarət edirdi. Onun yanna adam gündörək k, burlara xoşagolmaz bir noşr alosi ilə qonaq golib, yaşamaq üçün de komata tikir. Dərhəl atlı yasaful golib orazını nəzərdən keçirir, Seyid Məmməd evdə olmamdaya gizlico golib komanı çapır. Seyid Məmməd şəlosini götürüb Çoban alının düzü adlanan yerdən üzəqləşir.

Xudum deyir:

-Ə, bu yan qoñiąğı "bur arvadı" da "şub yanına, düşkübü çöloşə Marifəti, qançاقı da yoxdu. Ona görə çöloşma galmadı. Golsayı, desəydi ki, icaze ver, burlarla bər yerdə maskən salım, razı olurdum. Ona görə ondaş xoşum galmadı.

Xeyli müddət orda-burda gizlincə kahalarda yaşayır. Qozlu çayının yaxasına golib çıxır. Bu orazın qarış-qarış gəzir. Çoban Alının düzü, Yaylıym yeti, Ağ peyinlər. Cinciləri, Zazalı, At boyunu sinan, Palan, İöken, Əppəkli, Daryal, Şirin ölen, Tippidəyan, Xızak olur. Kəşik suyu orazılarda rəşaməli olur. Onun ailesindəndən oğul olur: Şəmməmod, Beyalı, Xənnəməmod, Şəbənde. Oğlianları böyüklik həddi-büyüklik çatıyar. Yaşılvol iso uzur müddət bələnilən təqib edir. Hərəda koma dözdülərlər, dərhal onların başının üstünü alarmı, evlərinə səkərməs. Şəmməmod xeyli müddət görünməz olur. O, gəzə-gəzə golib Laləli dağının qoyundan bər təponin üstündə oturub dincinələr. Suşusluq ona gülə gülə, derroyo erin. Baxıb görür ki, dərenin o tayında, bu tayında qarşıqışa bulaq qaynarı. Hor iki buladıqna sui işir, xoşuna gəlir. Xeyli tamşa edir. Atasını qardaşlarından da götürüb rübu yere gəlir. Onlara deyir:

-Bura monim çox xoşuma geldi. O təyadə, bu təyadə bir bulaq qaynarı. Yerin işi qatma qırxır. Bulqo burada maskən salaq.

Təz torpağı qazib bünvərə yeri artır. Daşları üst-üstə yığıb ağcların qol-bulaqları ile üstünlüyən örtürür. Yasovul golib görür ki, koma tikiliibid. Bacadan bacıb Görük k, balaca bir yaşlı yanbindır. Ürəci rohme goliv, evi uğurdaşın daşın vo bir də arxaya dönmür. Məlumat verdi ki, yaşlıq usaq vardi, ona görə da uçurmadı, usaq yaşığım galırdı. Ondan sonra Şəmməmod Qaynar bulaqlıda dincidir.

yasamalı olur. Onun yeddi oğlu olur. Oğlanları üçün koma tikir. Koma kiçik yaşayış evi deməkdir. İmkanlı kişilər isə dam tikordi. Damı tikmək üçün tikitki materialları, dəs, ağac tədarük alınlardı. İçi qıvıvına ehtiyac olardı. Odur ki, qonşu obalarla kömək etmək üçün Şəmməmod Finge kəndindən, Haqqazır kəndindən köməya adamlar davat edir. El güclü, sel güclü. Axtalı meşəsindən ağacları kəsib dam tikməsi üçün icazə alır. Oğlanlar üçün dam tikir, cylindirdən, aila sahbi edir. Şəbənde cavan ikon iddianı yoxlaşır. Şəmməmodin - Mehdi, Xənnəməmod - İsrifil, Bayalıun - Məmməd adlı oğlanlarının döldüşü doğulub-törəyir, tayffanın sakinlərinin sayı artır. Qaynar bulaq obasında on iki ailə yasaması üçün dam (ev) yeri, bünövrəsi vərə. Buradə həvalaların yazda, yayda isiti, payızda, qışda çox soyğun olmasının adamların məkanlarının dəyişməsinə sabab olmuşdur. Odur ki, homin ilələrdən Qarabağa, Təzəkənd kəndində, Haqqazır kəndində köçənlər olmuşlar. 1941-45-ci ilde Böyük Vətən müharibəsinə yaxın olanlar döyüşmişlər, arxaya dönməmişlər. Qaynar bulaq kəndi sahibləri, sakınıñ qaldığı üçün xarabalaşa qeyrəlmİŞİ. Bura yaza, yayda yaşıq kimi istifadə olunardı. Təzəkənd kəndindən bənəşin Mehdi, Məmməd, Cahangir, Mahmud, Xənnəmədin döldüşləri yaşamasıqdadır.